

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan maatilatalouden kehittämisrahastosta annettua lakia muutettavaksi siten, että lakiin lisättäisiin tilintarkastusta koskevat säännökset. Lakia muutettaisiin myös siten, että valtioneuvosto voisi luovuttaa maatilatalouden kehittämisrahaston

varoilla hankittua maaomaisuutta, vesialueet mukaan lukien, metsähallitukselle tai muille valtion viranomaisille vastikkeetta.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1997 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Tilintarkastus

Maatilatalouden kehittämisrahasto on siirtynyt 1 päivästä tammikuuta 1996 maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen alaisuudesta maa- ja metsätalousministeriön alaisuuteen. Maatilatalouden kehittämisrahaston varojen käyttöä ja tilinpitoa on tarkastanut valtionalouden tarkastusvirasto maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen vuositilintarkastuksen yhteydessä.

Maatilatalouden kehittämisrahastosta annetussa laissa (657/66) ei ole nykyisin tilintarkastusta koskevia säännöksiä. Valtionalouden tarkastusvirasto on kiinnittänyt mainittuun seikkaan huomiota maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskusta koskevassa tilintarkastuskertomuksessa vuodelta 1995. Yleinen käytäntö talousarvion ulkopuolisten rahastojen osalta on, että rahaston hallintoa, taloutta ja tilejä tarkastamaan on asetettu erilliset tilintarkastajat.

1.2. Rahaston maaomaisuus

Rahaston varoihin sisältyvä maaomaisuus koostuu maatilojen elinkelpoisuutta ja niiden yrittäjätoiminnan kannattavuutta parantamaan hankituista maa-alueista. Maaomaisuus on käytännössä maaseutuelinkeinopiirien hoidossa ja hallinnassa. Maaseutuelinkeinopiiri-

en hallinnassa oli 1 päivänä toukokuuta 1996 yhteensä noin 41 000 hehtaaria maata, josta pääosa on tarkoitettu käyttämään maaseutuelinkeinolaista (1295/90) mukaisiksi lisäalueiksi. Tästä alueesta on varsinaista metsämaata runsaat 29 000 hehtaaria ja peltoa runsaat 1 500 hehtaaria. Loppuosa on kituja joutomaata.

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoilla hankittu maa pyritään välittömästi myymään lisäalueiksi maatiloille. Maaseutuelinkeinopiirien hallintaan on kuitenkin jäänyt maata, jolla ei ole ollut maaseutuelinkeinolaista mukaista lisäaluekäyttöä. Tällaisia alueita on nykyisin noin 15 000 hehtaaria. Osa näistä alueista olisi tarkoituksenmukaisella tavalla käytettävissä luonnonsuojeluohjelman toteuttamiseen. Osa alueesta on puolestaan luonteeltaan sellaista, että sen luovuttaminen tutkimustarkoituksiin olisi perusteltua. Maaseutuelinkeinolaista mukaiseen lisäaluekäyttöön soveltumattomien alueiden hankintahinta on ollut yhteensä noin 50 miljoonaa markkaa ja niiden nykyinen arvo on noin 80—90 miljoonaa markkaa.

2. Ehdotetut muutokset

2.1. Tilintarkastus

Maatilatalouden kehittämisrahastosta annettua lakia ehdotetaan täydennettäväksi siten, että lakiin lisätään tilintarkastusta koske-

vat säännökset. Rahaston tilintarkastus vastaisi tällöin talousarvion ulkopuolisten rahastojen osalta noudatettavaa käytäntöä. Maatilatalouden kehittämisrahaston hallintoa ja tilejä tarkastamaan asetettaisiin kaksi tilintarkastajaa. Tilintarkastajat määräisi maa- ja metsätalousministeriö. Tilintarkastajista toisen tulisi olla julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajan tutkinnon suorittanut henkilö tai Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja ja toisen valtiontalouden tarkastusviraston nimeämä henkilö.

2.2. Rahaston maaomaisuus

Maatilatalouden kehittämisrahastosta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi myös siten, että valtioneuvosto oikeutettaisiin luovuttamaan maatilatalouden kehittämisrahaston varoilla hankittua maaomaisuutta metsähallitukselle tai muille valtion viranomaisille vastikkeetta. Luovutettavia alueita olisi käytettävä pääasiassa luonnonsuojeluohjelmien toteuttamiseen tai tutkimustarkoituksiin. Luovutukset olisivat vapaat leima- ja lahjaverosta.

3. Esityksen vaikutukset

Tilintarkastajien palkkioihin ja muihin tilintarkastuksesta aiheutuviin kustannuksiin arvioidaan tarvittavan vuosittain noin 50 000 markkaa. Tilintarkastuksesta aiheutuvat kustannukset maksettaisiin maatilatalouden kehittämisrahaston varoista. Maatilatalouden

kehittämisrahaston varoihin sisältyvän maaomaisuuden vastikkeeton luovutus vähentäisi vastaavasti rahaston varoja.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä. Tilintarkastusta koskevien säännösten osalta esitys on valmisteltu yhteistyössä valtiovarainministeriön ja valtiontalouden tarkastusviraston kanssa.

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Eduskunnalle on annettu esitys varainsiirtoihin kohdistuvan leimaverotuksen uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi (HE 121/1996 vp). Mikäli Eduskunta säätää mainitun lain, tulee myös tähän lakiesitykseen sisältyvä 3 §:n 5 momentissa oleva leimaverovapautta koskeva säännös vastaavasti tarkistaa.

6. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997. Tilintarkastusta koskevia säännöksiä sovellettaisiin 31 päivänä joulukuuta 1996 päättyvään tilikauteen. Lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin voitaisiin kuitenkin ryhtyä jo ennen lain voimaantuloa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään maatilatalouden kehittämisrahastosta 16 päivänä joulukuuta 1966 annettuun lakiin (657/66) uusi 2 b § sekä 3 §:ään, sellaisena kuin se on 22 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1307/94), uusi 5 momentti seuraavasti:

2 b §

Asianomainen ministeriö asettaa vuosittain rahaston hallintoa ja tilejä tarkastamaan kaksi tilintarkastajaa, joista toisen tulee olla julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajan tutkinnon suorittanut henkilö tai Keskuskaupakamarin hyväksymä tilintarkastaja ja toisen valtiontalouden tarkastusviraston nimeämä henkilö.

3 §

Valtioneuvosto voi vastikkeetta luovuttaa maatilatalouden kehittämisrahaston varoilla hankittua maaomaisuutta vesialueet mukaan lukien metsähallitukselle luonnonsuojeluoh-

jelmien toteuttamiseksi tai muille valtion viranomaisille tutkimustarkoituksiin. Valtioneuvosto määrää ehdot, joilla luovutus tapahtuu. Luovutuksensaaja ei ole velvollinen suorittamaan leima- tai lahjaveroa tässä momentissa tarkoitettusta luovutuksesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

Tämän lain 2 b §:n säännöksiä sovelletaan vuoden 1996 lopussa päättyvään tilikauteen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin lain täytäntöönpanemiseksi.

Helsingissä 4 päivänä lokakuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

